

Beelden uit films van het komende Rotterdamse filmfestival, ook te zien in Lumière. Zie pagina's 8 en 9
Foto's: IFFM 2004

3 **Much ligt zwaar onder vuur**

5 **CW'er onderzoekt ongelukken in Noorse olie- en gasindustrie**

15 **Huibers lacht gelukkig naar zijn lief in restaurant Beluga**

16 **Feuilleton: de liefde tussen Marieke en Sjoerd is flink bekoeld**

Grootscheepse bezuinigingen bij rechten

Er zullen ontslagen vallen, onderzoeksprogramma's sneuvelen, en alle huisvesting van de rechtenfaculteit buiten het Oud Gouvernement verdwijnt. Doel: een gezonde begroting in 2008. Daarvoor moeten de juristen minimaal 1,3 miljoen euro bezuinigen en in de komende jaren twee miljoen euro extra binnenhalen.

Afgelopen maanden heeft een taskforce een uitgebreide lijst samengesteld met alle mogelijke bezuinigingsposten, variërend van personeel tot koffie. De kaasschaaf volstaat niet, schrijft de taskforce in haar rapport. Harde structurele maatregelen zijn nodig. De komende weken zal er in alle geledingen van de faculteit stevig worden gedebatteerd over het stuk, het bestuur heeft alvast een voorlopige koers uitgestippeld.

Op het vlak van onderzoek zullen rake klappen vallen. Onderzoek dat geen deel uitmaakt van de scholen Ius Commune en Rechten van de mens verdwijnt, in de visie van het bestuur. De eenpitters hangt ontslag boven het hoofd, tenzij hun deskundigheid een wezenlijke bijdrage aan het verplichte onderwijs levert. Hun onderwijsuren worden overgenomen door junior-onderzoekers, van wie de aanstelling wordt verlengd tot zes jaar. Op die manier blijft de koppeling tussen onderwijs en onderzoek in tact en zal er meer doorstroming zijn onder de wetenschappelijke staf. Netto besparing: 450 duizend euro.

Voor alle onderzoekers geldt dat ze voortaan

worden afgerekend op hun prestaties. Wie onvoldoende publiceert, moet zich verantwoorden in een beoordelingsgesprek en krijgt de wacht aangezegd. Blijft het aantal publicaties daarna onder de maat, dan zal dat "rechtspostionele gevolgen" hebben. In beginsel tellen alleen de wetenschappelijke publicaties, terwijl annotaties en vakpublicaties 'op de hand' worden gewogen. Wie rijkelijk publiceert, kan rekenen op een beloning, in de trant van extra geld, een sabbatical of extra assistentie van een student.

Verder wil het bestuur dat elke capaciteitsgroep vóór de zomer een nieuw formatieplan opstelt, waarbij men alle functies tegen het licht houdt. Van hoogleraar tot student-assistent. Het bestuur streeft naar een piramidale opbouw van de formatie, met een minder zware top dan nu het geval is. De taskforce presenteert enkele scenario's en realiseert zich dat er geen plek meer is voor een groot aantal hoogleraren en universitair hoofddocenten.

De capaciteitsgroep EDIT, die zich bezighoudt met onderwijsondersteuning, krijgt het zwaar te verduren. Die moet in afgeslankte vorm verder. Besparing: 190 duizend euro. Bij het ondersteunend personeel zullen er drie arbeidsplaatsen verdwijnen. Adviesbureau Twynstra Gudde heeft vorige week een lijvig rapport gepresenteerd, met daarin een analyse van wat er mis is en met aanbevelingen. (zie pagina 3)

Ook de advocatenpraktijk loopt mogelijk gevaar. Het bestuur vindt de praktijk te duur. Omdat het echter een unieke vorm van onderwijs

betreft zoekt men naar "alternatieve financiering". Een mogelijkheid is, zegt decaan Heringa, om de praktijk te betalen met de inkomsten van de commerciële master Rechtspleging.

In ieder geval zal het pand waarin de Advocatenpraktijk is gehuisvest - Tongersestraat 43 - worden afgestoten. Evenals de onderwijsruimten in de Kapoenstraat en het pand aan de Lenculenstraat, waar de onderzoekers van Metro zitten. Het bestuur gaat ervan uit dat alle facultaire zaken zich uitsluitend afspelen in het Oud Gouvernement. Doelmatiger gebruik

van de ruimte is dan wel nodig, eventueel door flexibele werkplekken.

Het onderwijs ontsnapt aan het bezuinigingsregime, zegt decaan Aalt-Willem Heringa. "Dat is de kurk waarop we drijven. Veel studenten komen juist vanwege het probleemgestuurde onderwijs. Ga je meer colleges inplannen of nog grotere onderwijsgroepen, dan gooi je je goeie naam te grabbel."

■ Maurice Timmermans

► Zie ook pagina 3

U-raad boos over Tanspenning

Aftredend rector Arie Kruseman is rijkelijk in het zonnetje gezet tijdens de laatste diesviering van de universiteit. Uit handen van burgemeester Leers himself ontving hij de gemeentelijke legpenning de *Trichter*, na een euforische redevoering over Krusemans "resultaatgerichte daadkracht". Verder kreeg hij, uit handen van collegevoorzitter Ritzen maar "namens de universiteitsraad", de belangrijkste prijs die de UM zelf te vergeven heeft, de *Tanspenning*; vernoemd naar de stichter van deze universiteit, voormalig PvdA-voorman dr. Sjeng Tans. Aan die laatste prijsuitreiking is nogal wat onenigheid met de universiteitsraad vooraf gegaan, blijktens een zeer gepeperde brief die U-raadsvoorzitter Philip Vergauwen samen met griffier Heleen Vliex aan het college stuurde. De procedures zijn "niet gerespecteerd", dat is "onaanvaardbaar", zowel raad als college zijn

"in verlegenheid gebracht", maar men hoopt wel op "herstel van goede relaties". Wat is er gebeurd?

De U-raad beslist over de toekenning van de Tanspenning. Het college vroeg de raad pas op 19 december (dus vlak voor de kerstvakantie, terwijl er toen geen raadsvergadering meer gepland was) om hierover te delibereren. Veel te laat, oordeelde de raad verbolgen. Niet dat men tegen de toekenning aan Kruseman was, maar men had graag een dialoog met het college gehad. Op de middag van de diesviering, 9 januari, kwam de raad toch bijeen voor een periodieke evaluatie en toen is dit punt er maar even tussendoor geformmeld, opdat er in ieder geval een rechtsgeldig besluit zou liggen. "Absoluut niet voor herhaling vatbaar", concludeert de brief.

■ Wammes Bos

“Wat nou schade? Iedereen weet dat studenten meer drinken”

Illustratie: Toussaint Essers

Studenten die onder invloed van tien bier vorige week op televisie de Nationale IQ-test aflegden bij BNN. Ze haalden een lagere score dan in nuchtere toestand eerder die dag. Toch eindigden ze nog op een tweede plaats van alle groepen, onder wie vrouwen met grote borsten en Frans-Bauerfans. Geen vuiltje aan de lucht, lijkt het. Het hield echter de gemoederen volop bezig. Onder andere Stichting Alcoholpreventie sloeg weer eens alarm. Alcoholmisbruik, klonk het. Bovendien zou zo het beeld ontstaan dat veel drinken onder studenten heel normaal is. Wordt het imago van de student hierdoor geschaad?

Erik Roelofs, tweedejaars internationale bedrijfskunde en penningmeester bij Aegee:

“Nee, ik denk het niet. Iedereen weet dat studenten over het algemeen wat meer bier drinken dan gemiddeld. Het hoort er ook een beetje bij. Dit is één van de leuke dingen uit je studententijd. Oké, het is misschien een cliché om studenten zo neer te zetten, maar ik zou er in ieder geval geen problemen mee hebben om op deze manier mee te doen met de test.” Tast veel bier drinken het intellect aan? Grinnikend: “Ik merk er zelf niets van. Als je het in de hand houdt, kan het geen kwaad, lijkt me.”

Wanneer **Marloes Hessel**, tweedejaars geneeskunde, de stelling hoort schiet ze in de lach: “Die associatie had ik zelf nog niet gelegd. Ik vond de testmethode juist wel grappig moet ik zeggen. Tien bier is veel, maar ik zou het ook hebben gedaan.” Over het imago van de student maakt ze zich geen zorgen: “Het beeld dat studenten meer drinken bestaat al, zo’n uitzending zal dat niet versterken.”

Dirk Daamen, vierdejaars rechten en bestuurslid bij studentensportorganisatie

MUSST is het daar niet mee eens. “Ik denk dat het schadelijk is voor het imago van studenten als je ze zo neerzet op televisie. Studeren is meer dan alleen bier drinken. De meeste studenten die ik ken hebben een normaal leven: studie, sporten, hobby’s. Eén van die hobby’s is een avondje stappen. Maar het beeld dat studenten vier jaar lang alleen maar zuipen vind ik overdreven. Ik zou het bier hebben geweigerd tijdens de test. Maar ik lust het ook niet.”

De Belgische rechtenstudent **Hans Selis** vraagt zich af of de programmamakers bewust het bier aan de studenten hebben gegeven. Ja? Nou voor mijn part had het ook een andere groep kunnen zijn. Het gaat denk ik meer om het effect van bier op het IQ. Wat dat betreft drink je natuurlijk niet als je moet leren voor een tentamen. Wel achteraf.”

■ Irene Smeets

Deb1, uw weet wel, dat roodbakstenen gebouwtje tegenover de het AZM, wordt, ja, inderdaad nog steeds, verbouwd. Nou ja, verbouwd, wie wat beter kijkt, ziet dat het hier een grotendeels cosmetische operatie betreft. Toegegeven, voor een onderhoudsbeurt was het meer

dan de hoogste tijd, en wie goed zoekt bespeurt veranderingen die het werkklimaat beslist ten goede komen, maar toch heeft de afgelopen driekwart jaar mij vaak versteld doen staan. Laat mij u daarvan deelachtig te maken.

Het spektakel begon al in het voorjaar, met veel mysterieuze mannen, die, veelal zonder nadere introductie, kamers binnenliepen, muren betastten, ramen openen, vloeren opmaten, contactdozen bestudeerden, cijfers opsomden en notities neerkraabden, maar die soms ook (schijnbaar?) onverrichter zake en binnensmonds mompelend rechtsomkeer maakten, mij vol verwarring achterlatend. Wie, wat en waartoe? Geen idee. Afijn, ieder zijn eigen werk. Bovendien, wat doe ik als onderzoeker nou feitelijk anders, behalve dan dat ik mij meestal even voorstel?

Begin zomer ging de upgrade echt van start, samen met een

heuse carousel. Nee, niet zo een waarbij drie hooggeplaatste werknemers elkaars banen overnemen. Bij de roulatie op Deb1 werden juist hele volksstammen beurtelings buiten bedrijf gesteld. Men kon zijn spullen pakken voor opslag in een ontoegankelijk archief, en vervolgens flex of thuis gaan werken. En rondom die mallemol: drillboren, mokerslagen, cirkelzagen. Maandenlang. Ik weet wel, een verbouwing kan niet zonder, maar zou tijdelijke herhuisvesting niet efficiënter zijn geweest? En moest het neerhalen van de portiersloge nu écht wachten tot december, toen net de rust leek te zijn weergekeerd?

Meer vraagtekens bezorgden mij de vele raadselachtigheden die zich telkens aan mij openbaarden. Slechts een kleine greep daaruit. Waar 's zomers doodleuk dichtzittende deuren werden geschilderd, moesten de ramen in de decemberkou urenlang wijddopen staan. Een kwestie van voortschrijdend inzicht? Van zomer- versus winterschilders? Ik weet het niet. Gangen waarvan alleen de deurmisjes een nieuw oranje zeiltje kregen, terwijl het middenpad het oude, grijze linoleum behield. Geldgebrek? Oosterse filosofie? Design? U mag het zeggen. Naamplaatjes waarvan de nog muurvast zittende houdertjes werden vervangen door identieke nieuwe, waarin even vrolijk de oude bordjes werden teruggeschoven. Lood? Cadmium? Stralingsgevaar? Prik mij maar lek.

Maar het toppunt van ondoordringelijkheid voltrok zich buiten het gebouw. Daar werd de hultst gerooid en ingeruild voor een grijze klinkervlakte. Nóg twee parkeerplaatsen erbij? Die expeditie was in het voorjaar toch al afgerond? Nog onduidelijker werd het met de plaatsing van een heuphoge, blauwe prullenbak met schrijfplateau. Een inschrijfbalie? Een uitgif-teloket? Voor wie of wat? Maar gelukkig werd daarna al snel vanaf Deb1 een schuin afdak over het geheel geplaatst. Aha, een extra fietsenstalling, dachten velen met mij, blijkend uit de geparkeerde rijwielen. Mis! Dit bushok had niets met de facelift van Deb1 van doen. Het bleek de lang beloofde overkapte rookplek in het kader van ‘de UM rookvrij’. Perfect gepositioneerd op het noordoosten, zodat de gure winterwind de ontheemde rokers nog immer aan de Deb-deur kluistert, mét hun bijkans ondoorwaadbare smog.

Hoofdbrekens. Slapeloze nachten. Wie bedenkt dit allemaal? En meer nog, wie gaat er vervolgens mee akkoord? Ook toe aan een opknopbeurt misschien?

Een klein detail nog: het afdak is weer weg, want de buitenboel van Deb1 moest nog geschilderd worden...

■ **Janneke Harting**, aio bij de capgroep gezondheidsvoortichting

De columns worden op persoonlijke titel geschreven

Colofon

Redactieadres

Keizer Karelplein 10 (begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T 043 - 38 83 174
F 043 - 38 84 889
E observant@obs.unimaas.nl
W www.observant.unimaas.nl

Stichtingsbestuur

Gerard de Jonge, Melissa Llanes,
Marloes Rikhof, Rein de Wilde

Redactieraad

Eline Dekker, Herco Fonteijn, Ellen Krijnen,
Woody van Olffen, Caspar Vlaar

Redactie

Riki Janssen (hoofdredacteur) T 38 83 280
Wammes Bos T 38 83 128
Tons van den Bosch T 38 83 125
Irene Smeets T 38 83 471
Maurice Timmermans T 38 82 536

Beheerder

Marlies In de Braekt

Redactie-assistent

Marion Janssens

Aan dit nummer werkten verder mee:

Floris van Blankenstein, Anna Carpendale,
Marcus Huibers, Niels van der Laan, Hans
Philipsen, Rob Willems

Fotografie

Philip Driessen, Ram van Meel

Opmaak

Simone Golob

Basisontwerp

Studio Dumbar, Rotterdam

Vertaling

Talencentrum/Language Centre

Universiteit Maastricht

Druk

Em. de Jong b.v., Baarle Nassau

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen
zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Marlies In de Braekt

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap
ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden
en andere belangstellenden kunnen zich
abonneren voor € 25,00 per jaar. Losse
nummers € 0,70

HOP

Observant is aangesloten bij het
Hoger Onderwijs Persbureau

Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van
de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk
worden overgenomen

Hoofdbrekens

Studentenconcert

half j
Sint.
feit.
Alho
toets
nog c
spree
begri

Opzet MUCH ligt danig onder vuur

De 'conceptblauwdruk' voor het Maastricht University Center for Health, waarbij geneeskunde, gezondheidswetenschappen en het academisch ziekenhuis samenwerken om onderzoek, onderwijs en patiëntenzorg op elkaar af te stemmen, is een kritischer ontvangst beschoren dan de plannenmakers voor ogen stond.

Dat bleek vorige week donderdag, toen de faculteitsraad van geneeskunde beurtelings strijdloos en berustend essentiële elementen van MUCH ter discussie stelde. Ook de voormalige president van de Koninklijke Akademie voor Wetenschappen (KNAW), Rob Reneman, tevens em. hoogleeraar bij geneeskunde en oud-directeur van het onderzoeksinstituut Carim, breekt de staf over het voorstel in een schriftelijk commentaar op verzoek van het faculteitsbestuur.

MUCH gaat uit van vier hoofdgebieden: hart- en vaatziekten, oncologie, geestelijke gezondheidszorg en chronisch inflammatoire ziekten. "Daarover bestaat weinig discussie", zei decaan en lid van de MUCH-stuurgroep Harry Hillen. "Logisch", reageerde raadsvoorzitter Kingma enigszins gepikeerd, "dat is omdat die gebieden ons gewoon als gegeven zijn gepresenteerd; we hebben al eerder bezwaren geuit, maar daar

heeft het bestuur niets mee gedaan". Kritiek is er zeker; waarom juist deze thema's en niet andere, en loopt men nu niet het gevaar dat vernieuwing buiten deze gebieden stil komt te liggen? Op dat laatste punt gaf Hillen toe: 20 procent vrije onderzoeksruimte, dus buiten MUCH, is wellicht verstandig, zei hij. Reneman stoort zich in zijn stuk aan de manier waarop de vier gebieden zijn bepaald: vragen vanuit de gezondheidszorg waren hier uitgangspunt, niet "intrinsiek wetenschappelijke ontwikkelingen", schrijft hij.

De torenhoge ambities van de MUCH-stuurgroep om bij (nagenoeg) alle thema's tot de top drie van de Nederlandse universitaire medische centra te gaan behoren, kwamen eveneens onder vuur te liggen. Volgens Reneman (en hij werd met instemming door raadsleden geciteerd) is oncologie in dit opzicht kansloos: nationaal en zeker internationaal kan men daar de achterstand niet meer inhalen. Ook bij chronisch inflammatoire ziekten heeft hij ernstige bedenkingen; de twee andere, hart- en vaatziekten en geestelijke gezondheidszorg, hebben zich bewezen, vindt hij. Decaan Hillen bestrijdt dit: zelfs voor delen van oncologie is de top drie mogelijk, zei hij. Raad en faculteitsbestuur kruisten de degens vervolgens over een belangrijk uitgangspunt

van de hele operatie: de organisatie van wetenschappers in grote groepen. Essentieel, vindt Hillen, want alleen in grotere verbanden wordt vooruitgang geboekt. Onzin, repliceerde een aantal raadsleden, je hebt maar twee briljante mensen nodig en de rest komt vanzelf, bijvoorbeeld door externe netwerken. Een compromis bleek hier ondenkbaar, beide zijden volhardden in hun overtuiging.

Het derde grote twistpunt betreft de structuur die voor MUCH bedacht is. Met zorgketens, instituten, schools en nog het een en ander wordt dit een onbestuurbaar geheel, is de vrees. Hillen gaf toe dat de structuur helderder kan, maar verzette zich tegen de suggestie van Reneman, geciteerd door de raad, dat de onderzoekssturing te centralistisch wordt en dat de betrokken decanen daar niet voor zijn toegerust. "Laat de sturing over aan de directies van de instituten", vindt Reneman. Hillen: "Aansturen op hoofdlijnen, daar zit ik als decaan juist voor." Dat de schools op termijn de instituten gaan opslokken vindt in de ogen van Reneman al helemaal geen genade. Juist de instituten hebben internationaal wetenschappelijke erkenning verdiend: die moet je niet in de waagschaal stellen door er vage schools voor in de plaats te zetten, meent hij.

■ Wammes Bos

Rechten reorganiseert ondersteunend personeel

De organisatie van het ondersteunend personeel van de juridische faculteit gaat volledig op de schop. De secretariaten worden samengevoegd tot twee clusters, en drie arbeidsplaatsen verdwijnen van de in totaal 48 plekken. Tegelijk is er een cultuuromslag nodig: het personeel dient zakelijker met elkaar om te gaan. Dat adviseren de consultants van Twynstra Gudde in een zojuist verschenen rapport.

Het faculteitsbestuur had de opdracht voor het onderzoek al gegeven voordat de bezuinigingsoperatie in zicht was. Nu komt het advies van Twynstra Gudde het bestuur goed uit. Al lang, zegt decaan Heringa, heerste het gevoel dat er iets schort aan het functioneren van het ondersteunend personeel, maar wat precies bleef onduidelijk. Het adviesrapport legt volgens hem de vinger op de zere plek.

Allereerst bevelen de consultants aan - op grond van 450 vragenlijsten en tachtig diepte-interviews - om de afzonderlijke kleine secretariaten samen te voegen tot twee clusters, met aan het hoofd een office manager. Een heldere taakverdeling is vereist. Dat zal ook de soms gespannen relatie tussen OBP en studenten (zie Elsevier-enquête) verbeteren, verwacht Heringa. Zo zullen ze minder snel voor een gesloten deur staan.

Niet alleen studenten maar ook docenten hebben aanmerkingen op onder meer het bureau onderwijs, aldus het rapport. De service is onder de maat en van een flexibele houding is weinig te bespeuren. Regels zijn regels, klinkt het vaak.

Twynstra Gudde benadrukt verder dat het ontbreekt aan professionele omgangsvormen. Enkele letterlijke citaten: "Het is niet vanzelfsprekend om gemaakte afspraken na te komen;

regels gelden niet altijd en niet voor iedereen; een deel van de leidinggevenden richt zich onvoldoende op het managen van hun medewerkers; onvoldoende functioneren wordt niet of onvoldoende bespreekbaar gemaakt." Nieuwe heldere afspraken zijn nodig, zegt Heringa. "Op papier gaan we vastleggen wie wat kan verwachten van een ander. Wie de baas is. Wie waarop kan worden afgerekend. We moeten af van het idee dat vriendelijkheid en helderheid niet samengaan." Ook de consultants concluderen dat medewerkers onvoldoende op hun functioneren worden aangesproken. Bovendien bestaan er aanzienlijke 'kwaliteitsverschillen' tussen medewerkers met een vergelijkbaar takenpakket.

De hele operatie komt in handen van een externe projectmanager.

■ Maurice Timmermans

Nieuwe voorzitters

De landelijke studentenbonden ISO en LSVb kunnen weer opgelucht ademhalen. Beide hebben een nieuwe voorzitter gekozen: Liobe Kamminga bij ISO en Floris van Eijk bij de LSVb.

Door een wonderlijk toeval traden afgelopen weken zowel Perke Rombouts als Merijn de Jong af als voorzitter. Rombouts vertrok bij het ISO als gevolg van ruzie ('onwerkbaar situatie'), De Jong liet weten 'persoonlijke redenen' te hebben voor haar vertrek bij de LSVb. De nieuwe voorzitters maakten allebei al deel uit van hun besturen. Van Eijk was algemeen bestuurslid van het LSVb-bestuur. Hij wil de lijn van zijn voorganger voortzetten: "Staatssecretaris Nijs heeft slechte plannen met het hoger onderwijs. De toegankelijkheid wordt bedreigd door verhoging van het collegegeld en selectiemaatregelen." Zijn functie als algemeen bestuurslid van de LSVb wordt overgenomen door Koen Geven, die al bezig was met internationalisering van het onderwijs en onderwijskwaliteit.

Liobe Kamminga was vice-voorzitter van het ISO. Zij studeerde sinds 1998 politicologie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Eerder haalde ze haar propedeuse beleidswetenschappen in Nijmegen. Naast haar studie was ze junior beleidsmedewerker voor de gemeente Nijmegen. Annelien Stapel neemt Kamminga's functie van vice-voorzitter over.

■ HOP

Visitatie LSVb

De Landelijke Studenten Vakbond LSVb gaat zelf de kwaliteit van opleidingen testen. Daarvoor heeft ze een 'visiterende en beoordelende instantie' opgericht: de LSVbi.

Aan de hand van vragen als 'Hoe is de kwaliteit van onderwijsprogramma's?' en 'Heeft de opleiding een bureau buitenland en draait dat fatsoenlijk?' probeert de vakbond een beeld te schetsen. Geld om echte visitaties af te leggen heeft de bond niet. Via de eigen achterban hoopt de ze antwoord te krijgen op haar vragen. Op de website worden de 'best practices' vermeld. Uiteindelijk moeten faculteitsraden en opleidingscommissies daar hun voordeel mee kunnen doen.

Zo probeert de LSVb een grotere vinger in de pap te krijgen in de kwaliteitszorg. De echte vbi's als de Netherlands Quality Agency en de Dutch Validation Council zijn namelijk niet verplicht om bij de visitaties ook studenten te horen.

■ HOP

Klacht over racisme

De Universiteit Utrecht stelt een onderzoek in naar de manier waarop een omstrede rasentheorie tijdens een college aan de orde is gekomen. Ook wordt onderzocht hoe een eerdere klacht hierover is afgehandeld.

Psychologiestudent Inge Versteeg had bij het college van bestuur aan de bel getrokken met een klacht over racistisch onderwijs. Eerder had ze bakzeil gehaald bij de Faculteit Sociale Wetenschappen. Het college van bestuur geeft het onderzoek in handen van een zware commissie onder leiding van hoogleraar politieke economie van de rechten van de mens B. de Gaay-Fortman in Utrecht.

Sociaal-psycholoog Kalma had een omstrede theorie van de Canadees J.P. Rushton behandeld. Die wetenschapper acht bewezen dat het zwarte ras met een gemiddeld IQ van 70 genetisch minderwaardig is aan het blanke (gemiddeld 100).

Het college wil nu onder meer een antwoord op de vraag of Kalma de theorie met genoeg context had omgeven, zodat de studenten deze ook in een kader konden plaatsen.

■ HOP

Studentenconcert

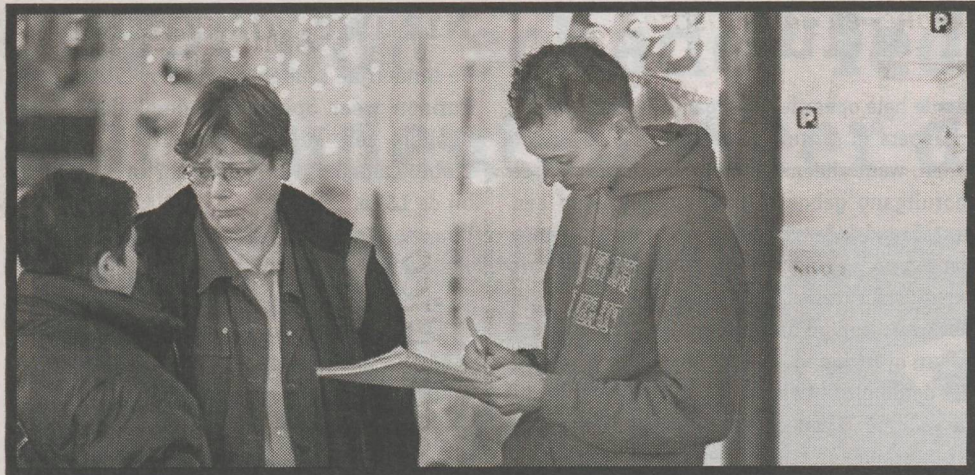
Pianogepingel van een fanatieke kroegtijger tijdens het opruimen op de sociëteit bracht voorzitter Paul van Hedel van studentenvereniging Circumflex op een idee: "Als hij al zoveel talent heeft, dan moet er meer kwaliteit binnen de vereniging rondlopen." Een

half jaar later, afgelopen dinsdagavond in de Sint Jan, was het eerste nieuwjaarsconcert een feit. Alhoewel nieuwjaarsconcert. "Na vakantie en toetsen is het alweer bijna banaal om iedereen nog de beste wensen te doen", verontschuldigt spreekstalmeester Marc Habbema zich aan het begin. Nadat de bijna tweehonderd bezoekers,

het merendeel strak in pak, tot stilte is gemaand en zijn glas welkomstchampagne heeft weggezet, kan de gevarieerde avond beginnen. De studenten spelen niet de minste stukken, ze trakteren het publiek op Mozart, Händel en Bach. Vooral de aandoenlijke solo van Van Hedel op een blokfluitje wekt ontroering bij zijn verenigingsgenoten. Habbema begrijpt de emotie: "Het gebeurt niet elke dag dat de voorzitter zo voor je zit."

Al na een half uur zit het eerste deel er op. "Dit gaat veel te gesmeerd, we hadden er rekening mee gehouden dat minimaal één iemand in de vleugel zou donderen", aldus de organisatie. Na de kaasblokjes blijkt het beste voor het

laatst bewaart. Het duo op de accordeon krijgt het publiek bijna op de banken met hun Amsterdamse medley, en de kleine pianiste Kaman Cheng "laat niks van de piano over", aldus de 'MC' van de avond. Aan het eind gaat er dan toch iets fout. De bladmuziek van het slotstuk is niet compleet en daardoor kan de saxofonist slechts de laatste noot, op gevoel, meespelen. "We mogen trots zijn, ik denk dat we hebben laten zien dat we meer kunnen dan alleen datgene waarvoor onze hoofdsponsor (Heineken red.) ons betaalt", besluit Habbema de avond. Om vervolgens iedereen voor een biertje op de sociëteit uit te nodigen. (NvdL, foto Philip Driessen)

Ragweek

"Meneer, mag ik u wat vragen?" De vijf studenten van het Ragweek-bestuur struinen afgelopen dinsdag door winkelcentrum Brusselsepoort om nietsvermoedende mensen te tackelen met de vraag wat zij vinden van de relatie tussen Maastrichtenaars en studenten. "Het zijn slechts drie korte vragen", probeert bestuurslid Stijn Quast een man tot staan te dwingen. "Wat? Drie kwartier? Nee sorry." Aan de communicatie schort overduidelijk nog het een en ander. "Ik praat nooit met studenten, dus ik zou niet weten wat ik van ze moet vinden." Toch hoopt de organisatie van de Ragweek de kloof tussen de 'Maastrichtenaar' en de student tijdens het komende lustrum, de week wordt voor de vijfde keer georganiseerd, te verkleinen. Hoe ze dat gaan realiseren? De enquête is volgens hen slechts een kleine aanzet (erg klein, slechts vijftig mensen werden

ondervraagd). Ze proberen vooral "verenigingen te stimuleren om samen met bijvoorbeeld scholen of andere Maastrichtse instanties een activiteit te organiseren. De enquêteresultaten zijn echter weinig hoopgevend en bovenal niet erg wereldschokkend; de vragenlijst blijkt voor menig bezoeker van de Albert Heijn vooral een ideale gelegenheid om oude stigma's uit de kast te halen: studenten zijn gesloten, drinken te veel, zijn luidruchtig en hebben geen fatsoen. Maastrichtenaars steken ook de hand in eigen boezem; ze zijn vaak eenkennig, voelen zich minderwaardig en zijn chauvinistisch. Wat moeten we met deze uitkomsten? "Ik werk de resultaten uit en maak er een persberichtje van, in de hoop wat aandacht voor de Ragweek te krijgen", aldus Quast. Logisch dat die man doorliep, boodschappen doen was een stuk nuttiger. (NvdL, foto Philip Driessen)

Brieven mogen maximaal 300 woorden bevatten. De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Hosanna en lekkere meiden

Toegegeven, een hyperbool is een stijlfiguur. Helaas maakt de heer Willems er stijlloos gebruik van wanneer hij in zijn televisie-beschouwing (zie *Observant* 18) de EO eens flink onder de loep neemt. "Het lachertje van omroepeland" is volgens Willems een grote grap bestaande uit bijbel-ontkrachtende zoektoch-

ten, vervelende welles-nietes-spelletjes en een hersenspoelprogramma voor kinderen. Het klinkt bijna als de ideale samenstelling voor een avondje commerciële omroep. Oh nee, de EO mist "humor, drama, diepgang en fatsoenlijke teksten". Misschien dat er bij de EO nog wel een vacature vrij is voor Willems, daar dezelfde eigenschappen in zijn beschouwing ontbraken.

Verder vraag ik me af waarom hij zo goed kan vertellen wat er allemaal te zien is bij de EO. Problemen met het kabelbedrijf? En ook wat het nut is van een dergelijk stukje tekst. Een wedstrijdje "wie heeft er de langste tenen" lijkt me niet echt op zijn plek. Maar goed, gelukkig bestaat er zoiets als *Idols*. Vol humor, drama, een ongelooflijke diepgang en vooral boordevol fatsoenlijke teksten. En natuurlijk, tot grote troost van Willems, SMS-lijnen die NOOIT bezet zijn. Heerlijk toch?

■ Sietze Reitsma, voorzitter Ichthus

FOKKE & SUKKE ZIJN WANHOPIG

DUS JIJ STUDEERT
RECHTEN?

...FASCINEREND...

SQUASH CENTRUM

Brusselsestraat 74a
6211 PG Maastricht
Tel. (043) 3216387

Erik van Pluijm

Elke student of scholier krijgt een geweldige korting
Voor €21,95 per maand ben je lid en kan je onbeperkt squashen
van 09.00 - 17.00 uur en van 22.30 - 24.00 uur inclusief gebruik sauna.
Losse baanhuur €7,00 per persoon per 45 minuten tot 17.00 uur.
Na 17.00 uur €8,50 inclusief gebruik sauna.
Word nu lid en je krijgt een squashracket van €42,50 voor €22,95

Squash

de sport voor jou

Bel voor het boeken van een squashbaan: 3216387

Voor meer informatie zie www.squashmaastricht.nl

dansen,
dansen
en nog
eens
dansen

kasteel
vaeshartelt
maastricht,
verrassend
anders

KASTEEL
VAESHARTELT
HOTEL

Kasteel Vaeshartelt

Weert 9, Maastricht

tel 043 369 02 00

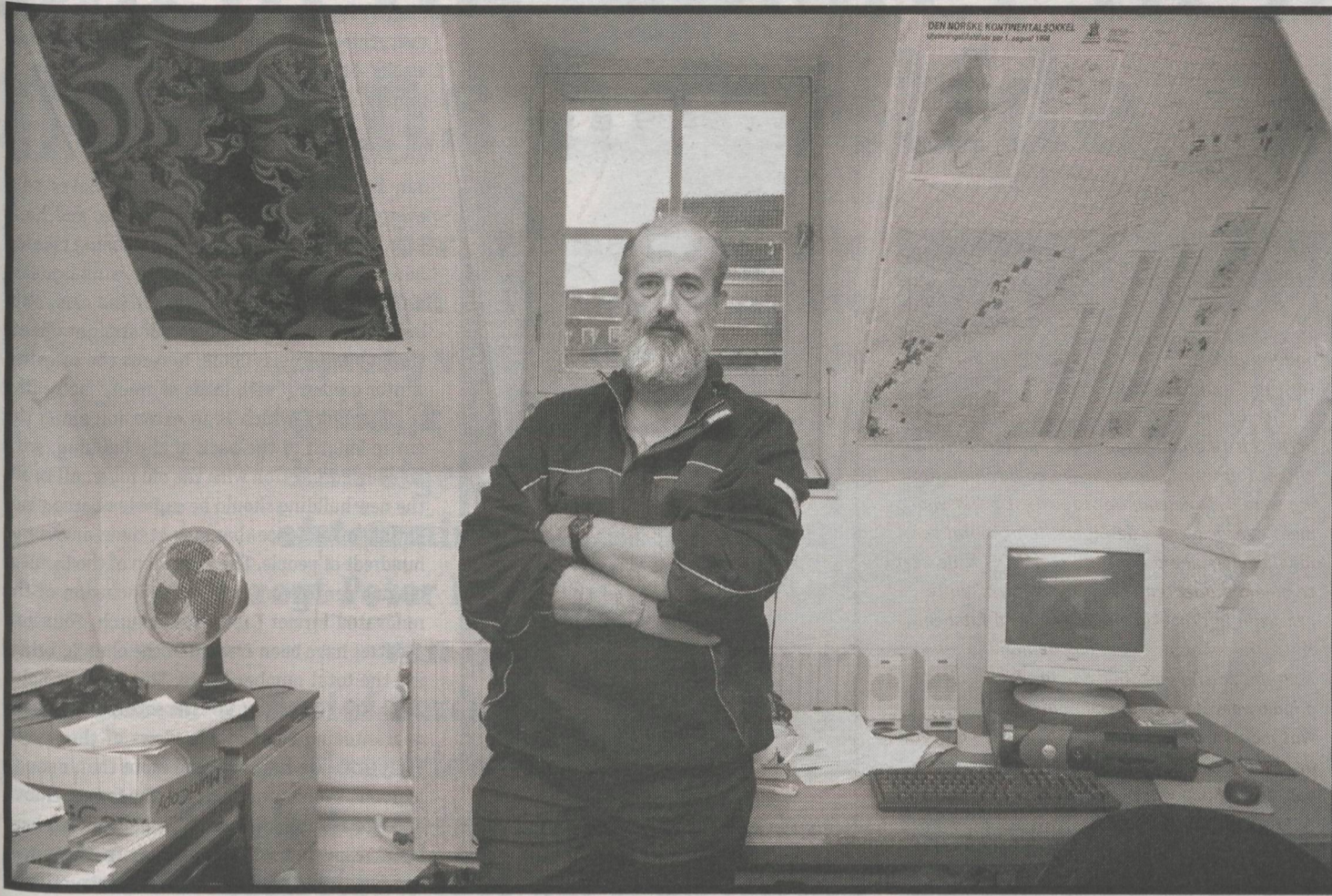
e-mail info@vaeshartelt.nl

www.vaeshartelt.nl

Cultuurwetenschapper Ger Wackers onderzoekt ongelukken in de Noorse olie- en gasindustrie

Alles onder controle, toch kwetsbaar

Ger Wackers Foto: Philip Driessen

Door zijn jarenlange band met Noorwegen lag het voor cultuurwetenschapper Ger Wackers voor de hand om daar een onderzoekslintje uit te zetten. Sinds een jaar of acht doet hij onderzoek naar ongelukken in de Noorse olie- en gasindustrie. Komende mei organiseert hij een 'witness-seminar' in Oslo om erachter te komen waarom een betonnen platform tijdens de aanleg ervan kapseisde.

Op zijn 21ste vertrok Wackers naar Noorwegen om als medisch analist aan de slag te gaan. Hij leerde de taal, werd verliefd en trouwde met zijn Nederlandse bazin. Een periode die bepalend is geweest voor zijn verdere leven. Zo is hij al jaren reisgids in de ruige natuurgebieden van het Scandinavische land en zoekt hij in zijn onderzoek graag naar een link met Noorwegen. Na twee jaar werken, kwam Wackers terug naar Maastricht om geneeskunde te studeren. Door middel van zijn promotieonderzoek kwam hij terecht als onderzoeker bij wetenschaps- en techniekonderzoek van cultuurwetenschappen, destijds nog een onderdeel van algemene wetenschappen. Niet direct een voor de hand liggende richting, maar bij CW kreeg hij de kans om zich te verdiepen in twee van zijn favoriete onderwerpen: milieu en technologie.

Het idee om ongelukken in de Noorse olie- en gasindustrie te onderzoeken, kwam nadat de Waddenvereniging hem advies had gevraagd voor een bezwaarschrift tegen proefboringen voor gaswinning in de Waddenzee. Wat is de kans op milieuschade? Wat is de kans op een blow-out, een verlies over de controle van een bron waardoor die omhoog spuit? Tot dan toe werd

Dit is een serie over Maastrichtse onderzoekers, eenpitters, die op eigen houtje meewerken aan buitenlandse projecten. Observant besteedt de komende tijd extra aandacht aan de internationalisering van de UM.

aangenomen dat het type platform of de apparatuur die werd gebruikt een goede voorspeller was voor de kans op ongelukken en eventuele milieuschade. Wackers trok dat in twijfel: ligt de betrouwbaarheid aan de apparatuur of aan de organisatie die het bedient? Om dat te achterhalen richtte hij zich op Noorwegen, waar volop wordt geboord in de Noorse en Noordzee. In de afgelopen acht jaar onderzocht hij vier ernstige ongelukken: een explosie, een blow-out, een helikoptercrash en het kapseizen van een betonnen onderstel. Door zijn vroegere werkervaring leest en spreekt hij Noors, handig bij interviews en het lezen van schriftelijk bronnenmateriaal. Toegang krijgen tot de betreffende bedrijven is een heel ander verhaal: "Na een ongeluk is er meestal zoveel juridisch getouwtrek dat mensen hun mond niet meer open mogen doen tegen derden." Soms is het een kwestie van geluk om de juiste mensen tegen het lijf te lopen: "Ik zocht een ingang om te achterhalen waarom een helikopter, het enige vervoermiddel tussen een platform en de kust, in 1997 verongelukte, waarbij twaalf mensen omkwamen. In 2001 deed ik tijdens een sabbaticaljaar onderzoek aan de Technische Hogeschool in Stavanger. Daar zag ik een aankondiging van een lezing door een ingenieur van Helikopter Service A/S, het transportbedrijf waarvan de helikopter was neergestort. Ik zag mijn kans en sprak hem aan. Hij bleek verantwoordelijk voor onderhoud en veiligheid ervan. Een schot in de roos. Uiteindelijk heeft hij me heel veel informatie gegeven, meegenomen naar het bedrijf en in contact gebracht met andere mensen." Langzaam maar vielen alle puzzelstukjes over het ongeluk in elkaar. Afgelopen jaar publiceerde hij samen met de ingenieur een artikel over het ongeluk in het *International Journal of Engineering Education*. Momenteel schrijven ze een tweede artikel over het onderzoek. Wackers durft te beweren dat het de meest veilige helikopters van de wereld zijn. Zowel het transportbedrijf als de oliemaatschappij hadden onderhoud en veiligheid hoog in het vaandel staan. "Ze kunnen het zich niet permitteren om nalatig te zijn, er gaan miljarden mee gemoeid als het fout gaat." Waarom ging het dan toch mis? De oliemaatschappij wilde de veiligheid verbeteren: dat hield in dat de helikopters uitgerust moesten zijn met een bewakingsapparatuur dat alle trillingen registreert en dus ook aangeeft als er iets niet klopt in de motor. De apparaatjes werden geplaatst, maar uiteindelijk bleek de technologie nog niet goed

te functioneren. "Men dacht door de apparatuur alles onder controle te hebben, maar die bleek onbetrouwbaar waardoor defecten niet meteen werden gerepareerd. Daardoor is een bedrijf kwetsbaar om adequaat op onverwachte gebeurtenissen te reageren." Die kwetsbaarheid, tevens een thema binnen overig onderzoek van CW, heeft met name zijn interesse.

Het is ook de invalshoek van zijn meest recente casestudy naar het ineenstorten van een betonnen onderstel van een platform in 1991. Het bedrijf dat het onderstel bouwde had al elf veel grotere neergezet. Ervaring genoeg, maar deze kleinere kantelde en stortte in elkaar als een kaartenhuis. Niemand raakte gewond en milieuschade was er niet. Toch zat zeven jaar lang de deksel op de uitkomst van onderzoek naar de oorzaak vanwege verzekeringskwesities. Uiteindelijk kwam in 1997 alleen de eindconclusie naar buiten: ingenieurs zouden fouten hebben gemaakt tijdens de ontwerpfasen. Wackers tornt aan die conclusie: "Het gaat om fouten die een tweedejaars HTS nog zouden opvallen. Zulke fouten verwacht je niet van topingenieurs." Hij analyseerde de hele ontwerpfasen en ontdekte dat er helemaal geen fouten zijn gemaakt: elk ontwerpdetail is goedgekeurd, zelfs door externe deskundigen. Om alle informatie boven tafel te krijgen organiseert hij daarom in mei een 'witness-seminar' in Oslo: een gesloten conferentie voor alle ingenieurs en een paar collega's van Wackers uit het vakgebied. Het is een experiment om onderzoeksdata over de kwetsbaarheden in het ontwerpproces te verzamelen. Uiteindelijk hoopt hij met deze casestudies een model te maken dat gebruikt kan worden om onderzoek te doen naar ongelukken.

Wackers betaalt zijn onderzoek onder meer uit de facultaire middelen en combineert zijn research met onderwijstaken aan de universiteit van Oslo en conferenties in Scandinavië. Het geld voor het seminar heeft hij bij elkaar gesprokkeld via de universiteit van Oslo. "In eerste instantie wilde ik de bedrijven die betrokken waren bij de bouw laten meebetalen, omdat het in hun belang is dat ze alle feiten kennen, maar daar hadden de meeste geen oren naar. Achteraf misschien beter, want als onderzoeker behoud je een zekere onpartijdigheid. De ingenieurs waren namelijk in eerste instantie terughoudend, wilden weten voor wie ik werkte. Een universiteit klinkt minder bedreigend dan een concurrent."

Irene Smeets

AMICE

Beste Nico,

Ik was vorige week even in het vaderland. Dat weet je, want iemand die mij op straat zag vroeg jou even later of je me verwachtte. Daarop antwoordde je hartgrondig van niet. Prima! Ik heb er niet de geringste behoefte aan om je als co-columnist te ontmoeten (want in dier voege werd jou ten slotte de vraag gesteld

– wat wél weer leuk is want nu weten wij dat ten minste één andere Ummer ons gebrabbel spelt), hoewel het jammer was dat ik geen uitnodiging ontving om met de Observant-staf te gaan dineren bij 'Reube' om daar met jou de wereld te beschouwen. Of was je óók niet uitgenodigd? Uit het stukje van de culinair criticus kon ik dat niet opmaken!

Kleine mondjes, fragiele egootjes, grote oren – zo zie jij politici dus het liefst. Ik ben het met je eens. Dat ik me nu weer door polders en heuvels bewoog hield verband met uitnodigingen van het ministerie van VWS en het Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu om mijn licht te laten schijnen over het Nederlandse volksgezondheidsbeleid. Die uitnodigingen vielen wat rauw en raar op het dak. Twintig jaar toeterde ik vanuit Maastricht allerlei belangwekkends over het Nederlandse volksgezondheidsbeleid zonder dat ik nu ooit het idee had dat mijn gekwek Haagse oren (flap- of niet...) bereikte. Vorig jaar herkauwde ik op een Zweeds congres die twee decennia gewateld. Vervolgens werd ik door twee Hollandse hotemetoten in een hoek gedreven voor een toezegging om al dat belangwekkends ook eens in het Haagse en Bithovense te ventileren. Niet zonder effect, mag ik wel zeggen.

In Den Haag ontleedde ik het nieuwe Nederlandse volksgezondheidsbeleid ('Gezond Langer Leven' heet het – vroeger had je nog wel eens guitige titels voor beleid, maar onder het wormen en maden-offensief lijkt iedere olijfheid uit den boze). Binnen mijn vakgebied vindt men het belangrijk om 'evidence-based' te werk te gaan. Dat betekent dat je alleen dingen moet doen waarvan is aangetoond dat ze werken. Nu klinkt dat makkelijker dan het is. Wat voor een consument werkt overtuigt de dokter niet altijd (denk aan het geloof in bloedzuiverende kwaliteiten van brandnetelsoep!), en wat een politicus vindt hoeft niet overeen te stemmen met wat een onderzoekster aantoot.

Zo is een topprioriteit van het nieuwe beleid (dat als pakket rammelt en klotst, gefundeerd niet op drijfzand maar op gebakken lucht, een breuk met eerder beleid dat fundamentele keuzes wilde maken): 'roken'. Nu hebben Ummers aangetoond dat de kans dat iemand stopt reusachtig stijgt wanneer stop-hulp vergoed wordt. Dat lijkt mij evidence, toch? Toch is dát nu juist niet wat VWS met haar beleid gaat doen. Er worden brede stromen gebrabbel uitgebracht in het beleid, maar nergens worden dingen gepland en gefinancierd die er daadwerkelijk toe doen. Dus ja, Nico, politici moeten ophouden te blaten. Maar of grote oren helpen? Ik geloof dat het het vaderland ook ontbreekt aan lui die hard genoeg schreeuwen. Aan corrigerend vermogen uit het maatschappelijk middenveld.

Op de dag dat ik VWS-ers toespraak werd verderop in Den Haag een leraar doodgeschoten. Dáár had ik iets over willen schrijven, maar mijn verstand stond er bij stil. Daar kan geen schreeuwen of luisteren tegenop, voel ik.

Groet,

Evelyne

Beaten up by the wife

Photo: Philip Driessen

The first Dutch refuge centre for men who have been abused at home by their wives or partners has opened in Rotterdam. It's not the first in the world – according to the internet, such centres already exist in countries like the USA and Mexico.

"I can't imagine a man being physically abused by a woman." Felix Wagenknecht (21), a German economics student, is amazed at the idea. "A woman might be able to hurt a guy psychologically, but I don't think she could physically beat him that badly." Germany has a number of women's refuges, but none for men: "I don't think it would be necessary."

Juillemette Panayi (23), an economics student from France is also rather baffled, though she had heard stories about violence against men

in her homeland a couple of years ago. "But we didn't know if it was serious." There is an association in France dealing with the issue, but there are no shelters. "It's not common for men to be abused by their wives, as far as I know, but I guess it can happen if they had to open a centre." She believes that attention should also be paid to the women involved. "It is good that the man gets help, but the woman needs help with her problem too, to control her anger." The changing balance of power and status between the sexes could be a factor. "There are now more women in politics, for example, and they have to behave more like men in order to be heard. They have strong personalities. Women like that could intimidate men."

The idea of battered husbands is also new to Colombian business student Michael Hernandez

(22). "It's usually the other way around, so it's strange to think about it." He doesn't know how he would deal with it if it were to happen to him or a friend. "It would be really hard for a man to admit it. You wouldn't tell your friends that your girlfriend beat you up – it wouldn't sound good. You would make something up if you have cuts and bruises, like that you were in a fight."

■ Anna Carpendale

New cinema club is larger and better

When the Maastricht pendant of the Rotterdam Film Festival starts on Thursday 29 January, everything must be ready. Today, almost two weeks before, the new 'Lumière' theatre is largely shrouded in a cloud of dust, with the sounds of hammering, drilling and sawing, and non-descript workers everywhere. But director Jan Besselink has no doubts whatsoever that everything will be finished on time, and he is even more convinced that what is being created here is a splendid art cinema. He is unarguably right here. From the parking lot (no cars, only bicycles), visitors will now walk straight ahead, through large glass doors, towards the so-called winter garden ("with loads of trees," according to Besselink), which is an extension along the entire length of the back of the building, with an open connection with the old foyer. All in all, the new building should be capable of accommodating an audience that may at times amount to hundreds of people. The extension of the Lumière cinema centre comes from the inclusion of the renovated former Capucijnen church. Four new theatres have been created in the church, bringing the total number to six. The smallest holds 28 chairs, the largest 90. The set-up is spacious, guaranteeing comfortable views of the screen even from the first row, and more than enough legroom, even for tall visitors. The former church and monastery functions of the old building have been respected where possible. In the upper two theatres, the original arch construction is reflected in the new barrel vaults, hovering over the audience like the sky. Sky may be taken fairly literally: hundreds of small holes contain minuscule lights that give visitors the impression of a fairylike star-spangled sky. In technical terms, the renewed Lumière will be a state-of-the-art cinema, says Besselink. There is a small theatre for digital beamer projection, there is even the possibility of taking films from satellite and showing them here. But the most important thing is the programming. Maastricht film fans no longer need to wait for premieres that other cinema clubs can offer their visitors, because they are all coming here too, immediately.

■ Wammes Bos

SPORT

Naam: Nienke van der Meij (19)
Studie: eerstejaars University College Maastricht
Sport: hardlopen
Lengte: 1,74 m
Gewicht: 60 kilo

Lichaam

"Ik vind mijzelf best wel gespierd, meer dan gemiddeld voor een meisje. Daarbij ben ik ook niet smal gebouwd, mijn schouders zijn breed. Ik ben tevreden over mijn lijf, al mocht mijn buik nog ietsje platter. Hardlopen doe ik niet om vet kwijt te raken, het is wel een mooie bijkomstigheid dat ik slank blijf. Ik ben niet echt kapot van een flubberlichaam zonder spieren. Het belangrijkste vind ik echter dat je er gezond van blijft, en je lichaam fitter wordt. Ik ben veel met mijn lichaam bezig. Geschikt voor hardlopen ben ik, denk ik, niet want echte atleten zijn heel smal, maar met mijn spierkracht kan ik dat compenseren. Sporten is bij mij genetisch bepaald, met twee sportleraren als ouders. Een jaar of tien geleden deed ik zes sporten tegelijk. Ineens moest ik een jaar lang stoppen, omdat doktoren dachten dat ik kinderreuma had. In werkelijkheid was het een voetbalknie, veroorzaakt door het constante sporten. Niet echt lollig, maar na dat jaar ben ik weer even hard doorgedaan, zonder enig probleem. Tegenwoordig loop ik bijna dagelijks zo'n dikke vijf kilometer. Naderhand

Lichaam & geest

"Sporten is bij mij genetisch bepaald"

"Als ik hardloop valt alle stress van me af" Foto: Philip Driessen

rek ik nog wat, want mijn spieren willen nog weleens pijnlijk zijn."

Geest

"Als ik niet voldoende sport, kan ik me minder goed concentreren in het dagelijks leven. Dan zit ik niet lekker in mijn vel. Na het sporten voel ik me goed, ik krijg er een

kick van. Onderweg valt alle stress van me af, zeker wanneer ik muziek bij me heb. Dan ben ik echt 'weg'. Wat dan weer gevaarlijk is vanwege het verkeer. Mijn doel ligt nog ver weg: de marathon van Rotterdam van volgend jaar. Ik wil hem uitlopen. En sneller dan de vorige keer, toen ik meedeed aan de marathon van Naha, op het Japanse eiland Okinawa. Ik

ren overigens niet om het rennen zelf, maar omdat ik het kan doen wanneer ik wil. Soms vind ik het moeilijk om door te zetten, als ik een bekend rondje loop en weet hoever ik nog moet. Echt zwaar maak ik het mezelf niet, het is maar training."

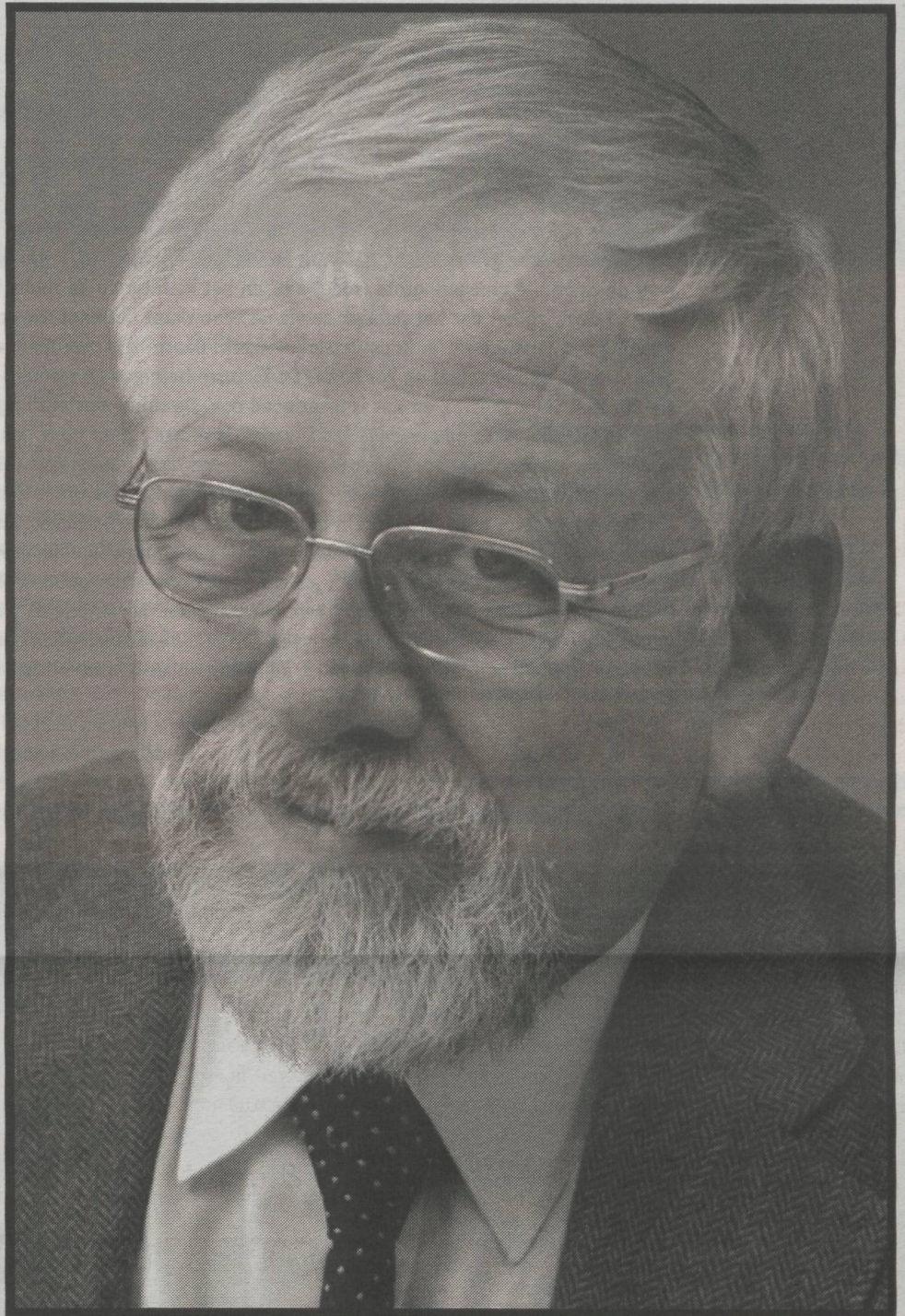
■ Sven Baijens

De ei
Bolog
Niet i
een s
Belan
niet c
Dat ze
direct
tig in
te vis
hij m
treed
en tre
sche
bleek
verbij
van d
de Fr
Het b
eigen
enige
ander
Bouh
helen
Welist
logie,
nog w
pese
over E
te var
dient
die of
vak b
de ur
Engel
bama
mome
Maar
had, v
Hetze
Bouh
dig, c
verscl
kwali
Dener
prate
delijk
de ovr
de De

Directeur Maastrichts Expertisecentrum kritisch over invoering bama

Bachelor-master in Europa: nergens hetzelfde

Het bachelor-masterstelsel in Europa is op papier een grote sprong voorwaarts, maar in de praktijk trekken de EU-landen hun eigen lijn. Van onderlinge afstemming is geen sprake. Dat zegt Peter Bouhuijs, de directeur van het Expertisecentrum Actief Leren van de Universiteit Maastricht. "Nieuwe lidstaten als Hongarije of Slovenië hebben geen flauw idee wat er nu van hen wordt verwacht."

Peter Bouhuijs Foto: Philip Driessen

De eindstreep van 2009, zoals genoemd in de Bologna-verklaring, wordt zeker niet gehaald. Niet in de zin dat Europa dan beschikt over een samenhangend geheel van opleidingen. Belangrijke stappen in die richting zijn nog niet gezet.

Dat zegt Peter Bouhuijs die in zijn functie van directeur van het Expertisecentrum regelmatig in het buitenland verkeert om opleidingen te visiteren of advies te geven. Laatst sprak hij met een collega uit Hongarije. Het land treedt binnenkort toe tot de Europese Unie en treft voorbereidingen om het Angelsaksische onderwijsstelsel in te voeren. Alleen, zo bleek in het gesprek, vragen de Hongaren zich verbijsterd af welke lijn ze moeten volgen. Die van de Engelsen, van de Nederlanders of van de Fransen? Bouhuijs: "Kies maar."

Het belangrijkste probleem is dat elk land op eigen houtje allerlei zaken aanpast zonder enige aandacht voor de maatregelen van andere lidstaten. Het is dus niet zo, zegt Bouhuijs, dat landen uit de pas lopen: er is helemaal geen pas.

Weliswaar gebruikt iedereen dezelfde terminologie, maar die kan in de praktijk van alles en nog wat betekenen. "Een voorbeeld. Alle Europese programma's hebben het tegenwoordig over ECTS-punten, als indicatie voor de zwaarte van de vakken. Een universitaire bachelor dient 180 punten te bevatten. Wij berekenen die op grond van de tijd die studenten aan het vak besteden, maar de Belgen gaan uit van de uren die docenten ermee kwijt zijn. Mijn Engelse collega, die al sinds mensenheugenis bama-programma's ontwikkelt, had nog geen moment nagedacht over deze puntentelling. Maar goed, nu iedereen in Europa het erover had, wilde hij er ook weleens naar kijken."

Hetzelfde geldt voor kwaliteitszorg, zegt Bouhuijs. Iedereen kent de term tegenwoordig, en op zich is dat goed, maar hoe de verschillende landen straks toezien op die kwaliteit is totaal onduidelijk. Bekend is dat Denemarken weigert om over accreditatie te praten; de instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit. Daar moet de overheid zich niet mee bemoeien, vinden de Denen.

Ook tussen Nederland en Vlaanderen verwacht men enige botsingen, nu beide landen onlangs hebben besloten om samen te werken bij het accrediteren van nieuwe opleidingen; het Nederlandse Accreditatie Orgaan (met voormalig UM-voorzitter Karl Dittrich als vice-president) is omgedoopt in NVAO. Beide landen koesteren verschillende opvattingen over 'onderwijskwaliteit'. Dittrich vertrouwt op een goede afloop. Onlangs zei hij tegen *Transfer*, een vakblad over internationalisering in het hoger onderwijs: "Als dat in Nederland en Vlaanderen al niet lukt, dan kun je in Europa ook wel ophouden."

Vernieuwing

De onderwijsherzieningen die de afzonderlijke lidstaten treffen, zijn in veel gevallen ook nog eens beïnvloed door de binnenlandse politieke agenda. Bouhuijs: "In Duitsland, waar universiteiten sinds het nationaal-socialisme veel macht genieten en hun eigen gang kunnen gaan, zie je dat politici de Bologna-verklaring gebruiken om meer greep te krijgen op het onderwijs. Alle nieuwe universitaire opleidingen moeten voorzien zijn van een bama-structuur, heet het, de oude worden vanaf 2009 gewoon niet meer gefinancierd."

In Spanje signaleert hij een vergelijkbare manoeuvre. Daar grijpen politici de kwaliteitszorg aan als een instrument om de universiteiten een bepaalde richting op te sturen. In Vlaanderen gebruikt men de bama om de kloof tussen universiteiten en hogescholen te dichten door ze via netwerken met elkaar te verbinden. Even terzijde: de Vlaamse bachelor-opleiding voor het HBO blijft drie jaar, weet Bouhuijs, wat betekent dat Nederlandse havisten binnen drie jaar een Vlaams HBO-diploma kunnen opstrijken, dat in Europa dezelfde status heeft als een vierjarige Nederlands diploma. Over gebrekkige afstemming gesproken.

Dan de onderwijsherzieningen zelf: hoe fors snijden de landen in de bestaande stelsels? Bouhuijs meent dat de EU-landen hebben geprobeerd om met zo min mogelijk inspanningen en wijzigingen te voldoen aan de nieuwe eisen. Dat geldt zeker ook voor

Nederland: "Wij hebben niet voor niets gekozen voor masters van één jaar. In dat geval blijft de duur van de opleidingen even lang als voorheen, vier jaar."

Ook in de EU is het niet onopgemerkt gebleven dat de bama in Nederland eerder een cosmetische dan een inhoudelijke vernieuwing is geworden. Men waarschuwt dat er straks problemen kunnen ontstaan bij de internationale erkenning van Nederlandse mastergraden. En dat buitenlandse studenten het zekere voor het onzekere nemen en wegblijven.

Minister Hermans

Wat de universitaire programma's in Nederland betreft, die zijn hier en daar wat aangepast. Meer niet. De UM vormt geen uitzondering. Zo uitte scheidend rector Kruseman vorig jaar zijn ongenoegen over de afwezigheid van minorprogramma's, die studenten in staat stellen om een reeks blokken bij een andere studie te volgen. Hij zwengelde de discussie aan, maar gaf in zijn afscheidsrede toe dat die weinig heeft opgeleverd. Bouhuijs: "Faculteiten wier opleidingen jaar na jaar uitstekend worden beoordeeld, voelen niet de noodzaak om het roer om te gooien."

Aan de andere kant, zegt hij, was het al te naïef om te denken dat iedereen grootscheepse wijzigingen zou uitvoeren. Meteen na de ondertekening van de Bologna-verklaring in de zomer van 1999 werd al duidelijk dat dit er niet in zat. Alle ministers van onderwijs

gaven vervolgens uitleg aan hun parlement, dat van te voren niet op de hoogte was gesteld (volgens menigeen een ondemocratische gang van zaken), en haastten zich om te melden dat de soep niet zo heet werd gegeten als ze werd opgediend. Toenmalig minister Hermans stuurde meteen een persbericht rond met daarin een lijst van zaken die niet veranderen, of nauwelijks.

Wel is er tegenwoordig meer studentenuitwisseling, maar daar hadden we het Angelsaksische stelsel niet voor nodig, aldus Bouhuijs. "Dat had je ook bereikt door drie Engelstalige blokken achtereen te programmeren in het doctoraal, zoals dat vroeger bij geneeskunde gebruikelijk was."

Hoe ziet Bouhuijs de toekomst? Hij verwacht dat in 2009 alle afspraken rond de bama op papier staan, van daadwerkelijke integratie van het Europese onderwijs zal dan nog geen sprake zijn. Die moet daarna opnieuw op de politieke agenda komen.

Bouhuijs heeft zijn hoop gevestigd op reeds bestaande initiatieven uit het veld. Universiteiten van verschillende landen die netwerken vormen en gezamenlijk cursussen aanbieden. "Ook zijn er beroepsgroepen - urologen, economen, ingenieurs - die in Europees verband heldere afspraken hebben gemaakt. Op grond daarvan kan een Nederlandse uroloog prima functioneren in een Spaans ziekenhuis. Via dat soort afspraken kan het dus wel."

■ Maurice Timmermans

Het nieuwe Lumière: mer, groter, beter, mooier

Als op donderdag 29 januari de Maastrichtse 'pocketeditie' van het Rotterdamse filmfestival opent moet alles klaar zijn. Nu, een kleine twee weken eerder, is het nieuwe Lumière nog voornamelijk één grote stofwolk met veel getimmer, geboor en gezaag en overall schimmige werklui. Het verdient aanbeveling goed op te letten waar men loopt. Toch twijfelt directeur Jan Besselink er geen moment aan dat de zaken op tijd rond zijn, en hij twijfelt er nog minder aan dat hier een juweel van een filmhuis verrijst. Daar heeft hij ontegenzeggelijk gelijk in. Vanaf de parkeerplaats (niet meer in functie voor auto's, er komt een overdekte en verlichte fietsenstalling) loopt de bezoeker voortaan rechtdoor om via grote glazen deuren in de zogenoemde wintertuin ("met flink wat bomen", zegt Besselink) te belanden, een aanbouw langs de hele achtergevel in open verbinding met de oude foyer. Samen moet dat voldoende ruimte opleveren voor bij tijd en wijle honderden mensen tegelijk: het theater telt 321 stoelen, en het is niet de bedoeling dat vertrekkers en binnenkomers elkaar van de sokken lopen. In de nieuwe hal komen de kaartverkoop, een grote bar, toegang tot een terras, en achterin de nieuwe entree naar de zalen. De vroegere grote (rode) zaal en het kleintje op de zolder blijven onveranderd, zij het dat het publiek ze via de achterkant betreedt. De echte uitbreiding van Lumière zit 'm in de Capucijnenkerk. Daarin zijn vier nieuwe zalen gebouwd, zodat het totaal op zes komt. De kleinste herbergt 28 stoelen, de grootste 90. Niet veel? Precies, en dat is maar goed ook. De ruime opstelling garandeert een comfortabel zicht op het doek, zelfs vanaf de eerste rij, en meet dan voldoende beenruimte, ook voor flink uit de kluiten gewassen bezoekers. De kerk- en kloosterfunctie van het oude gebouw is waar mogelijk door architect Harry Gulikers gerespecteerd. Hier en daar zijn details (stukken muur, een balk) zichtbaar gehouden, en in de bovenste twee zalen keert de oorspronkelijke boogconstructie terug in nieuwe tongewelven die zich als een hemel boven het publiek plooiën. Dat hemel mag hier tamelijk letterlijk worden genomen: in honderden gaatjes zijn minuscule lampjes opgehangen die tezamen een feeërieke sterrenhemel opleveren. "Vroeger, in Nijmegen, ging ik altijd met mijn vader naar de film in Carolus; daar

hadden ze een prachtige sterrenhemel en dat wilde ik hier ook", zegt Besselink. De grap is vervolmaakt door in de lichtpatronen werkelijke sterrenbeelden op te nemen. Grote beer, of Orion; de kenner haalt ze er wel uit.

Ook technisch wordt het vernieuwde Lumière een *state of the art*-theater, vertelt Besselink. Er is een klein zaaltje voor digitale projectie via beamers, Besselink heeft het zelfs over satellieten en films die hij uit de lucht plukt om ze een dag later in zijn theater te vertonen. De normale projectie blijft overigens in handen van menselijke operateurs: hier geen computergestuurd scherpstellen en onbemane cabines met alle problemen van dien.

Het comfort van het publiek wordt drastisch verhoogd. Waar men in een zomer als die van 2003 in de loop van een voorstelling langzaam van de stoel dreef, is nu een klimaatinstallatie geïnstalleerd die temperatuur en luchtvochtigheid constant houdt. Een slimme installatie, want het overschot van de ene zaal wordt desnoods ingezet in een andere. In de nok van de oude kerk zit een machinekamer die in een oceaanstomer niet zou misstaan.

Belangrijkste financier van dit alles is de gemeente Maastricht, die 2,5 miljoen euro investeerde. Lumière zelf spaarde drie ton voor de inrichting.

Gaat er ten slotte nog iets veranderen aan de programmering? Wordt het allemaal populairder, om op die manier de zalen vol te krijgen? Nee, dat dus niet, meldt Besselink maar wel is het zo dat het ledenbestand enigszins vergrijsd, dus jongeren zijn meer dan welkom. David Deprez, medewerker: "We gaan meer moeite doen om studenten te bereiken, proberen om zichtbaarder te zijn op de faculteiten, contact leggen met de verenigingen. Als ze iets met film willen, speciale projecten, minifestivalletjes, dan kan dat bij ons, zeker in die nieuwe digitale zaal."

Directeur Besselink: "Maar we blijven de kwetsbare, artistieke films vertonen, dat is ongeveer eenderde van het bestand. De rest zijn de grotere filmhuisfilms."

En het allerbelangrijkste: het Maastrichtse filmhuis wordt nu ook een volwaardig premiëretheater. Recensie lezen in *de Volkskrant* of *NRC*, en meteen de film gaan zien: het lijkt Amsterdam wel.

■ Tekst Wammes Bos ■ Foto's Philip Driessen

Festival

"We hebben een nieuw theater, het is dus feest, en mede daarom is de selectie die we hier vertonen wat luchtiger, wat poëtischer gehouden. Veel hoopvolle films. Maar natuurlijk, er mag ook gehuild worden." Aan het woord is een glimlachende Leen Michiels, medewerkster van Lumière en speciaal belast met de festivalorganisatie. Er worden dertig titels uit Rotterdam vertoond, met als extraatje een tiental films die het vorig jaar op het Rotterdamse festival goed deden maar daarna niet in roulatie zijn gegaan. *Narradores de Javé* bijvoorbeeld, een Braziliaanse productie met een ijzersterk gegeven: een onbeduidend plaatsje in de Javé-vallei dreigt weggespoeld te worden als de bouw van een stuwdam doorgaat. Alleen door een heroïsch verleden voor hun stadje te verzinnen, kan de ramp afgewend worden, want dan is er reden om dit erfgoed

te behouden.

Ook de Rotterdamse openingsfilm van dit jaar wordt vertoond. Het gaat om *Zatoichi* van Takeshi Kitano, de nieuwe grote meneer van de Japanse film. Kitano is een liefhebber van geweld, maar in deze film over een legendarische blinde zwaardvechter moeten we dat niet al te serieus nemen, vertelt Michiels: "Het is overdreven bloederig maar absoluut niet eng, heel leuk eigenlijk." Filmhuismedewerker David Deprez: "Ken je *Kill Bill*, van Tarantino? Die is eerst naar Kitano gaan kijken en heeft toen zijn eigen film gemaakt."

Overigens komt *Zatoichi* begin februari meteen in de gewone roulatie van Lumière, dus noodzaak om hem tijdens het festival te zien is er niet. Datzelfde geldt voor het monumentale zes uur durende epos *La meglio gioventù*, van Marco Tullio

Giordana over de *Werdegang* van twee broers en hun land, Italië, van 1966 tot heden. En ook *Elephant* van Gus van Sant, met zijn visie op de schietpartij op Columbine Highschool, is dan weer te zien, zij het iets later, in maart.

Een kwestie van kijkstrategie. Zo blijft er op het festival in ieder geval tijd over voor al het unieke materiaal dat vervolgens weer verdwijnt. Zoals bij Marres, het centrum voor beeldende kunst in de Capucijnenstraat; daar wordt het andere Amerika vertoond, niet dat van zoon Bush dus, een collectie documentaires onder de naam *Homefront USA*.

Informatie over het filmfestival in Lumière van donderdag 29 januari t/m zondag 1 februari is te vinden op www.lumiere.nl

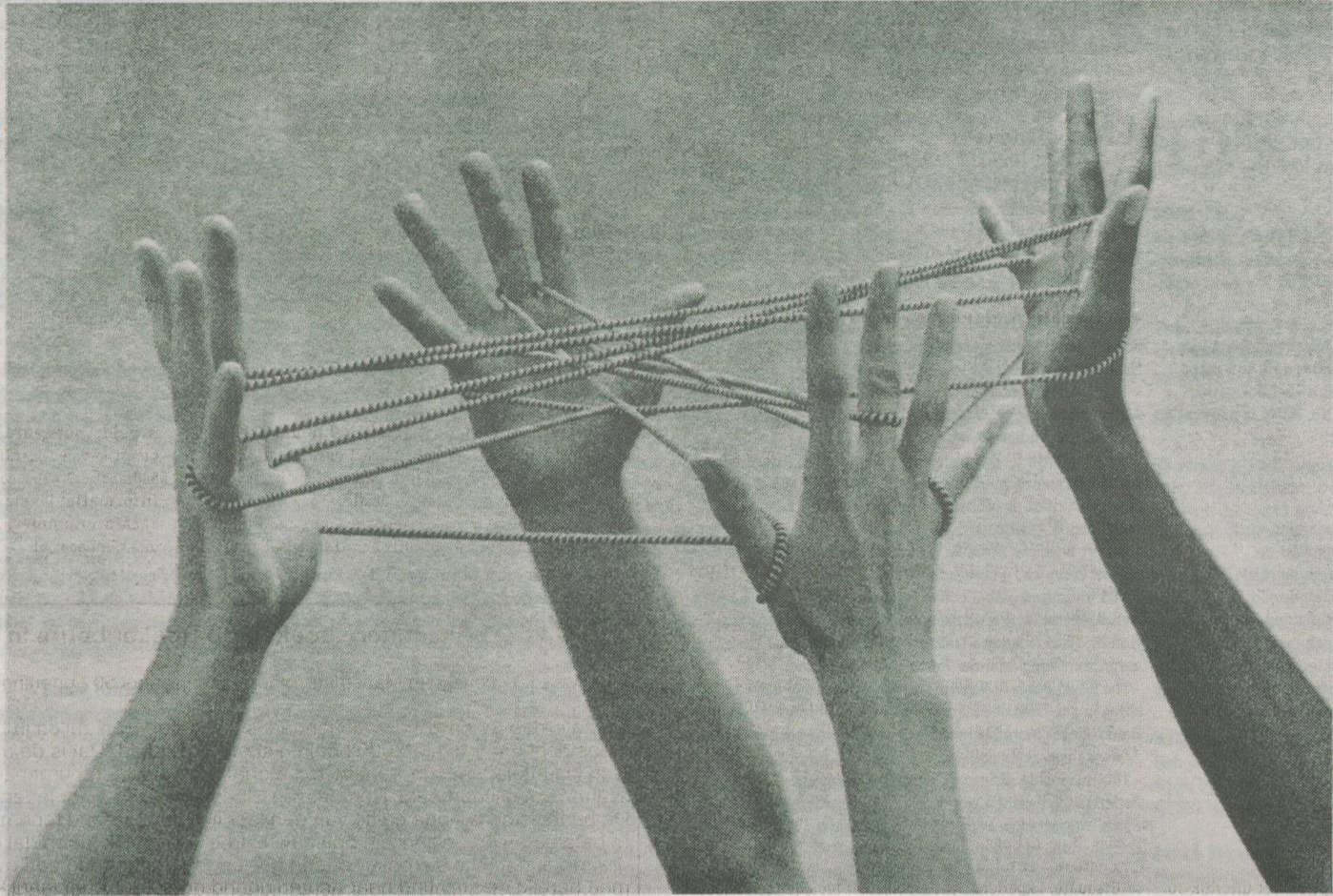

THE BOSTON CONSULTING GROUP

Masterclass 2004

Be part of strategy consulting for one day

Kom een dag meelopen in onze dagelijkse praktijk. In een team formuleer je de strategie voor de Raad van Bestuur van een media concern. Concreet houdt dit in dat je je stem laat gelden in een brainstormsessie, bij de hypothese vorming, in een caseteammeeting en tijdens de presentatie. Uiteraard onder leiding van BCG professionals. Je krijgt een actueel beeld van de dynamische praktijk van consulting, het unieke karakter van ons kantoor en de rol die je als associate zou kunnen vervullen. Je leert veel over jezelf, over ons en over ons dagelijks werk: strategie consulting op topniveau.

Interesse gewekt? Meld je dan aan via onze site, www.bcg.nl, of vraag het inschrijfformulier aan bij het BCG Recruiting Team (ams.recruiting@bcg.com of 035 5486800). Gezien het beperkt aantal beschikbare plaatsen maken wij een selectie op basis van het inschrijfformulier. De Masterclasses vinden plaats op 25 februari, 16 maart, 27 april, 12 mei en 16 juni op ons kantoor te Baarn. **THE BOSTON CONSULTING GROUP**

Amsterdam Athens Atlanta Auckland Bangkok Barcelona Beijing Berlin Boston Brussels Budapest Buenos Aires Chicago Cologne Copenhagen Dallas Düsseldorf Frankfurt Hamburg Helsinki Hong Kong Istanbul Jakarta Kuala Lumpur Lisbon London Los Angeles Madrid Melbourne Mexico City Milan Monterrey Moscow Mumbai Munich New Delhi New York Oslo Paris Prague Rome San Francisco São Paulo Seoul Shanghai Singapore Stockholm Stuttgart Sydney Tokyo Toronto Vienna Warsaw Washington Zürich

Film

Kogels gevuld met daglicht

★★

Liefhebbers van vampiers en weerwolven kunnen hun bitjes weer indoen en zich hullen in hun zwarte mantels. Na eerdere recente producties als *Queen of the Damned* en *Dog Soldiers* ging vorige week de horror-actiefilm *Underworld* in première.

In Len Wiseman's regiedebuut *Underworld* binden de mooie vampier Selene en haar volk de strijd aan met de weerwolven, de zogeheten Lycans. Het is een strijd die al eeuwen woedt zonder medeweten van de mensheid. Eén mens,

Michael Corvinus, heeft echter een speciale eigenschap waarmee de Lycans de oorlog kunnen winnen. Daarom openen zij de jacht op hem. Selene ontdekt het plan van de Lycans en probeert Michael uit handen van de vijand te houden. Hierbij wordt ze tegengewerkt door Kraven, de leider van de vampiergemeenschap, die niets gelooft van haar ontdekking.

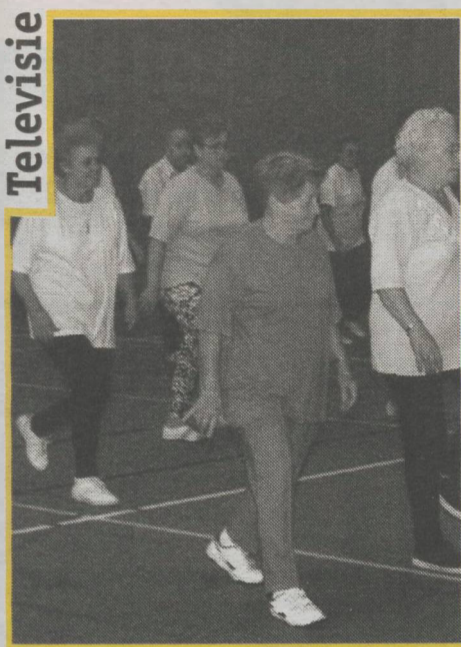
De film ontleent zijn typische horrorsfeer aan de donkere, koude en met gedempt licht beschenen settings. Hoe visueel aantrekkelijk de scènes ook zijn, jammer is dat ze vaak aan een 'vierde' *Matrix*-deel doen denken. Zo lijkt Selene met haar latex-pakje en twee pistolen een fragielere tweelingzus van hoofdrolspeelster Trinity uit de *Matrix*. Alleen schiet ze haar

zilveren kogeltjes met te weinig overtuiging om de vergelijking overeind te houden. Overigens zijn de vuurwapens, gepresenteerd als revolutionaire nieuwe vondsten, lachwekkend. Zo vindt elke soort een nieuwe kogel uit: de Lycans vullen deze met UV-straling, daglicht dus, en de vampiers met vloeibaar zilvernitraat. Geen horrorfan zal hiervan wakker liggen, noch van de plot, die zich door de film heen gestaag en zonder verrassingen ontrafelt.

Het Parool vat het kort samen: "Doordat Len Wiseman geen kaas heeft gegeten van dramatische opbouw of het neerzetten van boeiende karakters interesseert het de kijker geen zier, wie er uiteindelijk zal winnen."

■ Floris van Blankenstein

Televisie

De poëzie van de steunkous

In het studentenleven wordt er niet zo nauw met de waarheid omgesprongen. Of is het gemiddelde kroeggesprek in de Platielstraat en tijdens dispuutsavonden geen blaafverhaal waarin de verzinners over elkaar struikelen? De één heeft meer alcohol in zijn bloed dan de ander, terwijl de ander meer neukt dan de één. Ja, iedereen jukt graag een brokje mee. Ook op televisie is bijna alles een grote show van misleiding en leugen, of zoals ze het zelf noemen: amusement. Het draait immers alleen om de kijkcijfers en de waarheid verkoopt nou eenmaal niet.

Maar gelukkig bestaan er nog documentaires – op feiten berustende films – zoals *Het uur van de wolf* en *De Donderdag Documentaire (DDD)*,

waarin de verhalen uit het echte leven voorbij komen. Zo ging het afgelopen donderdag in *DDD* over *Het zwanenmeer* van Tsjajkovski, uitgevoerd door bejaarde tachtigers met onder meer een optreden op Lowlands – kijk, dat is weer eens wat anders op de Bühne en beeldbuis dan het musical-gegeit van Chantal Janzen.

Nadat de documentairmakers mevrouw Lelyveld hebben laten vertellen wie er allemaal dood zijn, brengen ze een prachtige tragikomische dialoog in beeld, die tussen een bejaard echtpaar waarin zij vertelt en hij corrigeert: "Ja, hij is altijd regisseur geweest en af en toe kreeg ik een kleine rol", "Jij had nog rol genoeg thuis!" of "Mijn man was pianist en gaf ook les, maar mij heeft hij nooit leren piano spelen.

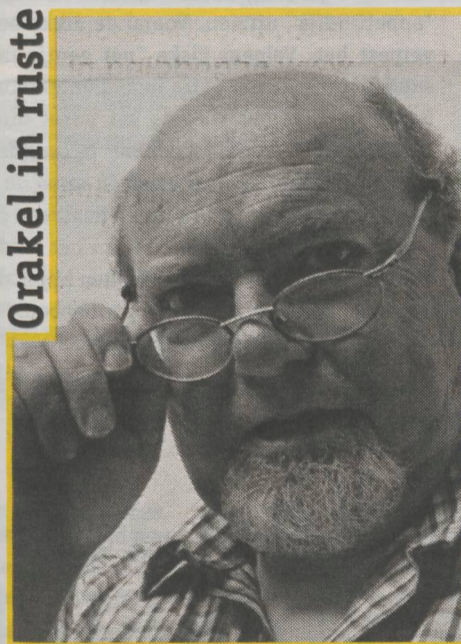
'Muziek maken is geen aardappels schillen' zei hij dan".

Ook de fragmenten waarin er in opperste concentratie een scène uit *Het zwanenmeer* gerepeteerd wordt, zijn schitterend omdat de cameraman alleen de benen-op-leeftijd laat zien: een rolstoel danst met een looprek, een prothese schurkt tegen een steunkous aan. Sprookjesachtig.

Zonden ze maar de hele dag documentaires uit, zodat de studenten die hun identiteit op donderdagavond tijdelijk inleveren in ruil voor een dispuutsuniform ook eens geconfronteerd worden met hoe mooi de waarheid is.

■ Rob Willems

Orakel in ruste

Schubert & Co in La Bonbonnière

Zo nu en dan verlang ik naar de theatergeur van de oude stadsschouwburg, thans Theater La Bonbonnière geheten, gevestigd op het mooie adres Achter de Comedie 1. Europa staat nog vol oude bonbonnièrezalen. Zij ontleen hun naam aan hun gelijkenis met een etages hoog, weelderig stuk burgerlijk aardewerk om zoetigheden op uit te stallen. Zo'n zaal heeft aan drie wanden balkons tot aan het toneel toe, die half rond boven de zaal hangen. Iedereen kan er iedereen zien. Het toneel vormt de vierde wand, die door alle versieringen fungeert als een schilderijlijst. Deze vaak in desolate toestand verkerende zalen worden om allerlei redenen afgedankt, verbouwd, gesloopt of als supermarkt ingericht. Zo werd in Maastricht in 1992 het Theater aan het Vrijthof opgeleverd.

Gelukkig is toen tevens gekozen voor behoud van de oude zaal en voor multifunctioneel gebruik. Voor kamermuziek of jazz kom ik er nog wel eens. Eenmaal binnen bevangt mij een nostalgisch genot. In de betonnen zalen van tegenwoordig leidt de verveling van het publiek tot onbeschaafd gekuch en gerochel. De bonbonnières met hun houten vloeren en krakkemikkige fauteuils gaan kraken door het geschuifel en verzitten. Een beschaafd geluid!

Op zes zondagmiddagen door het jaar organiseert de Stichting Schubert & Co concerten waarbij tenminste één compositie van Franz Schubert wordt uitgevoerd. Zondag speelde het Antwerpse Spiegelkwartet. Het strijkkwartet hoorde ik voor de derde maal. Weer was ik

onder de indruk van hun prachtige volle, ronde toon. Schubert & Co voldoen meestal aan één van mijn voorwaarden voor een goed concert: tenminste een van de stukken moet hedendaags zijn. Dit keert mocht het Spiegelkwartet zich - elektrisch versterkt en met behulp van gevulde kristallen glazen - uitleven op een werk uit 1970 van George Crumb. En ging het toen kraken in de zaal? Nauwelijks, alleen in het tweede deel verwijderde zich een chique ouder echtpaar. Het houtwerk zuchtte hoorbaar mee. Misschien stond het demonstratief vertrek wel in de partituur.

■ Hans Philippen

Op 7 maart en 25 april zijn er nog concerten: 4073228

Huibers heeft honger

Uitroptekens, zonnestralen in champagneglazen, een tafel vol mondvermaak, lome jazz langs natuurstenen tegels, ongepast oogcontact, cerebrale smaakexplosies, het geweld van paddestoelen en garnalen. Het gebeurde vorige week in restaurant *Beluga* en wij waren erbij, mijn teerbemide vriendinnetje, Jos Verstappen en ik. Deze week, hoe het verder ging.

Terwijl mijn lief en ik elkaar gelukkig toelachen (kijkt ze nou nog steeds naar Jos?), wordt de op de huid gebakken zeebrasem met jus de légumes en kruiden geserveerd. Onder een knapperig krokant huidje verbergt zich verrukkelijk visenvlees, zacht en stevig tegelijk, volledig in balans qua smaak en presentatie. Dacht ik eerder nog dat ik het droog zou houden, nu wellen de eerste tranen toch echt op. Uitroptekens dansen als Michelin-sterren voor mijn rooddoorlopen ogen. Dat vis zó kan smaken.

We zijn weer wat gekalmeerd als de zeeduivel omwikkeld met beloteham, schorsenerenpuree en een saus van zwarte peper wordt opgediend. On-waar-schijn-lijk lekker, alweer een feestje op het bord. De puree heeft een staartje: wat begint als een tongstrelende gewaarwording eindigt als herinnering

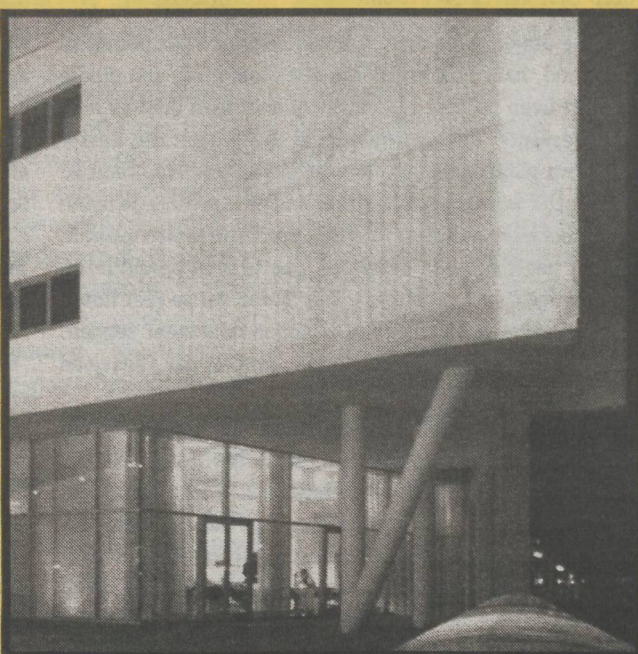

Foto: Philip Driessen

aan vervlogen kerstdiners en familie, als een verlangen naar iets dat echt, echt voorbij is. Hoeveel kan mijn emotionele huishouding nog verdragen?

We eindigen met een bordje vol formidabele kazen, uitgeserveerd door een arrogant obertje dat het maar niks vindt dat we hem vragen om zijn kazenverzameling naast onze tafel te zetten in plaats van er boven op, omdat de lucht wel erg rauw op ons dak valt. Toch nog een minpuntje, god zij geprezen. Als we aan de koffie zitten en ik net een puntzakje met cacao-sinaasappel poeder aan mijn mond zet komt chef-kok Hans van Wolde vragen of het heeft gesmaakt. Als dit nog maar de lunch is, wat moet het diner dan wel niet bij zijn gasten losmaken, vraag ik hem. Hans moet er van glimlachen, een beetje verlegen zelfs.

Het is half vijf, de opbouw voor de avond is begonnen, en gastvrouw Daniëlle zwaait ons uit. Buiten kleurt de schemering rood, we zijn een beetje aangeschoten maar we beseffen dondersgoed: vandaag is er iets bijzonders gebeurd.

Psycholoog Marcus Huibers eet iedere week met een gast in een Maastrichts restaurant. Kosten voor het deel van deze week: € 55 p.p.

De witte sportsok heeft het zwaar. Ooit begonnen als een handige zweetspons voor tennissers, vervolgens opgeklimmen tot een waar mode-item in de jaren tachtig, is de witte sportsok tegenwoordig al lang niet meer een graag geziene gast. Op het Ministerie van Financiën in Den Haag (lees ik in de Vlaamse krant 'De Morgen'; Nederlandse kranten is het kennelijk ontgaan) is het dragen van de witte sportsok nu zelfs officieel taboe verklaard door het interne Bureau Kabinet en Protocol. Je zult maar een fervent drager zijn van de witte sportsok. Dat is toch even slikken. Ik snap wel waar ze naar toe willen, daar in Den Haag. Het begint onschuldig, met een witte sportsok. Op een enkele modieuze onbenul na zal niemand er om rouwen dat die verbannen wordt van de werkvloer. Maar dan! Want nu is de weg vrijgemaakt voor het weren van andere kledingstukken waar mensen misschien wel waarde aan hechten: keppeltjes, kruizen, hoofddoeken... als witte sportsokken weg kunnen, dan die reli-rekwisieten natuurlijk ook! "Wat zegt u? Allah zegt dat u een hoofddoek moet dragen? Maar mevrouw, de witte sportsok is toch ook verboden? We kunnen écht geen uitzonderingen maken!" Maxime Verhagen, áf dat kruis! Ha! Daar gaan jullie, stelletje reli-fanaten, Godaanbidders, fundamentalisten van alle kleuren! Het grote uitkleden is begonnen! Tijd voor de Naakte Waarheid. Hahaha! Ik vind het niet erg hoor, dat er eindelijk eens officieel beleid van die belachelijke witte sok gemaakt wordt. Ik zou nog wel verder willen gaan: buiten witte sokken, keppeltjes, kruizen en hoofddoeken is er nog heel wat meer dat ik met plezier uit het straatbeeld zou zien verdwijnen.

Ik stel voor, de afschaffing van: stropdassen bij politici; politici die Bewust Geen stropdas dragen; lubberende corduroy broeken met versleten kant bij professoren; professoren met taps toelopende, te korte broekspijpen; te korte broekspijpen in het algemeen; als iedereen gewoon lang genoeg broeken zou dragen dan zouden we dat hele probleem van die witte sportsok niet eens opmerken; te grote polo's in te strakke spijkerbroeken bij studenten; studenten die hard schreeuwend in hun 'headset' over straat lopen te telefoneren; beenwarmers bij scholieren; scholieren van 17 die leraren dootschieten; landsbestuurders die zich met flauwekul bezig houden op ministeries; Ministeries van Financiën die in tijden van economische malaise, recessie en massaontslagen beleid maken over witte sportsokken.

Consumententest: bezorgpizza's

De kaas lijkt op vanillevla, de bodem op een vaatdoekje

Foto: Ram van Meel

Studentikoos pizza bestellen werd door de Lullo's van Jiskefet verheven tot vak: "Doe mij die met artisjokhart, maar dan zonder artisjokhart." Ook Elseke Raedts (University College) blijkt de kunst tot in de finesse te beheersen: "Ik wil graag de vegetarische, maar met veel vlees." Pizza Crossa kan er om lachen en trakteert het panel op een dik belegde, haast onneembare pizzaveste.

Om elke koerier een eerlijke kans te geven worden vier 'pizzaboeren' door de studenten tegelijk gebeld. Iets dat niet bij iedereen even soepel gaat. "Moet u het adres nog weten?", vraagt Margit van Rijsingen (geneeskunde) vertwijfeld als de dame van Al Capone bijna wil opleggen. Wanneer iedereen heeft opgehangen wordt er met hongerige magen gewacht tot de bel gaat. De bezorger van Da Geppetto (3250240, quattro frommagi, €9,10) is de onbetwiste winnaar: binnen zes minuten ligt er een dampende pizza op tafel. Margit ("ik heb megahonger") valt meteen aan maar moet al snel de eerste tegenvaller van de avond incasseren. "De bodem is net een

schraal vaatdoekje." Jorn Rohde (University College) kan de pizza in zijn holle kies kwijt. "Hiervan moet je er minimaal drie bestellen." En de prijs? "Daarvoor heb je bij de Aldi twintig diepvriespizza's", rekent Margit uit.

Pizza Crossa (3432428, vegetarisch met pikant gehakt, €8,20 incl. 20% studenten korting) arriveert als tweede. Het contrast met Da Geppetto is groot. De pizza is zo dik belegd dat het consumentenpanel de grootste moeite heeft om hem volledig weg te werken. "Dit is meer een quiche", vindt Jorn. Volgens Elseke is de bodem, "ondanks alle prut die er op ligt", lekker knapperig. Ook Jorn is enthousiast. "Veel gezonde groenten, daar zal mijn moeder blij mee zijn." De koerier van Al Capone (3216747, ananas, €7,00) drukt, nadat hij als derde heeft aangegeven, de testers een "smakeloze" pizza in de handen. De dames walgen vooral van de dikke laag "chemische kaas" waar volgens hen "geen koe aan te pas is gekomen". Margit: "Alsof er een laagje vanillevla overheen is gegoten." Volgens Jorn is het "typisch Amerikaans junkfood." Hij heeft overigens veel minder moeite met de kaas: "Best lekker." Margit en Elseke hebben beide na

één stuk genoeg. "Dit nooit meer."

De brommers van Da Roberto (3436500, quattro stagioni, €8,50) blijken niet met een luxe navigatiesysteem uitgerust, want de bezorger belt na veertig minuten wanhopig op waar hij moet zijn. Volgens de testers had hij, zo blijkt na het nuttigen van de pizza, sowieso beter rechtsomkeert kunnen maken. "Er ligt een 'kotsje' op", schreeuwt Margit verschrikt na het openen van de kleffe doos die door het vele vet bijna onhandelbaar is geworden. Ook Jorn vindt hem er niet "appetijtelijk" uitzien. Vooral de dikke bodem verpest het. Volgens Elseke "net eentje uit de supermarkt met wat extra ingrediënten erop." Resumerend is het volgens het panel droevig gesteld met de Maastrichtse bezorgpizza's. Alleen Pizza Crossa, waar iedereen vanaf nu gaat bestellen, ontspringt de dans en haalt een dikke voldoende. Wanneer iedereen aan het eind van de test op de bank ligt uit te buiken blijkt alleen Jorn nog ergens een gaatje over te hebben. "Gaan we meteen verder met de toetjtest?"

■ Niels van der Laan

19

"Dus je hebt een klotenjaarwisseling gehad?", zegt Hester. Het is meer een constatering dan een vraag. Marieke knikt, ze kan eventjes niet zo veel uitbrengen, zeker niet als Hester zwiingend een arm om haar schouder legt en haar met zachte drang tegen zich aantrekt. Hester kijkt peinzend de verenigingskroeg rond, haar blik kruist die van Sjoerd, die een eindje verderop staat, en blijft even op hem rusten, maar echt zien doet ze hem niet. Het snelle, het resolute, het uitdagende, al die dingen die Hester Hester maken; ze hebben plaats gemaakt voor bedachtzaamheid. Want zo is ze als het écht belangrijk wordt, weet Marieke, en dat is precies de reden waarom ze haar zielenroerselen aan haar vriendin durft toe te vertrouwen. Aan makkelijk geblaas heeft ze geen behoefte, aan te snel partijkiezen evenmin. Als Marieke vertelt over problemen met Sjoerd wil ze niet horen dat het een lul is, ze wil geen instructies wat ze tegen hem moet zeggen, nee, ze wil...; shit, ze weet niet wat ze wil. Nou ja, gewoon dat alles goed is, en dat is het nu dus niet.

Want die jaarwisseling was inderdaad verre van leuk. Ze vierden het bij een paar Saurusvriendjes van Sjoerd, vanaf een uur of tien. Er werd flink wat gezopen, ze deden stomme spelletjes die Marieke zich niet eens meer herinnert, behalve eentje: zeggen wat het beste en wat het slechtste was dat je het afgelopen jaar was overkomen. De meeste jongens en een enkel vriendinnetje riepen een hoop flauwekul, maar bij Sjoerd rekende ze op een echt antwoord. Ze wachtte het af, enigszins gespannen. Het beste wat hem was overkomen? Sjoerd keek opzij, met een flauwe lach om zijn mond: dat was Marieke geweest. Iedereen loeide dat-ie dat alleen maar riep omdat ze naast hem zat, en Sjoerd lachte, zoende zijn vriendin op

haar wang, maar zijn ogen stonden ernstig. En wat was het slechtste van 2003? Marieke verwachtte dat hij iets over zijn studie zou zeggen, dat z'n werkstuk maar niet wilde lukken, zoets, of dat-ie voortdurend rood stond bij de bank. "Het slechtste dit jaar, het ergste?" Sjoerd liet een kleine pauze vallen: "Ook Marieke."

Er viel een stilte, over en weer onzekere blikken, vooral ook in de richting van het slachtoffer zelf. Was dit een geintje? Marieke gaf Sjoerd een duw, "zeg leukerd, verzin eens iets anders!", maar toen Sjoerd zich naar haar omdraaide zag ze dat zijn gezicht strak stond, dat hij bloedserius was.

"Wat bedoelde hij daar dan mee", vraagt Hester. "Ja, dat wilde ik dus ook weten, maar liever niet en plein public. Dus ik loop naar de badkamer, hij achter me aan. Hij vond dat-ie wel erg veel van zijn vrijheid moest opgeven bij mij, en dat-ie weer wilde gaan roeien, echt roeien dus, wedstrijdroeien, in de heren-acht of zoiets. Dat betekent vanaf nu geen leuke dingen meer, elke dag trainen, geen feestjes, vroeg naar bed, ga zo maar door. Ze hadden hem ervoor gevraagd, en dat schijnt een grote eer te zijn. Hij wilde eigenlijk heel graag maar durfde het niet goed, tegenover mij. En daar werd hij dan weer zo kwaad over, hij vond dat hij zich door mij op z'n kop liet zitten..."

"Maar heeft-ie 't er dan ooit met je over gehad?"

"Nee! Dat is-t-'m juist, dat zei ik ook tegen hem: waarom ben je daar niet eerder mee gekomen? Tuurlijk vind ik het niet leuk als hij straks als een kluisenaar moet leven, maar nu legt hij alles bij mij. Ik belemmer hem, zegt-ie."

"Dat zit dan toch vooral in z'n eigen kop", concludeert Hester.

"Precies. Maar de rest van de avond heeft hij nauwelijks nog tegen me gesproken, alleen toen het twaalf sloeg, toen kreeg ik een zoen. En hij gaat het doen, zei-die, dat roeien. Sowieso."

Hester: "Nou, dat wordt dus gezellig. En wat ga jij nu doen?"

■ Kootje Bikker

► Wordt vervolgd